

ATEITININKAI

ATEITININKŲ FEDERACIJA

J.a. kodas: 191956728

Adresas: Laisvės al. 13, LT- 44238 Kaunas

Kontaktai: tel. +37069928557, el. p.: af@ateitis.lt

*Lietuvos Respublikos Seimo
Socialinių reikalų ir darbo komitetui*

POZICIJA

DĖL VAIKO TEISIŲ APSAUGOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO

2025-04-15

Vilnius

Ateitininkų federacija, būdama viena seniausių ir didžiausių jaunimo organizacijų Lietuvoje, remia Lietuvos Respublikos Seimo (toliau – Seimas) narių grupės pateiktą įstatymo projektą Nr. XVP-147, 2025-02-19 „Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 straipsnio pakeitimo įstatymas“ ir konkrečiai pasiūlymą išbraukti pareigą turėti Teisėto darbo su vaikais pažymą (vad. „QR kodą“) bei ragina Seimo narius pritarti siūlomiems pakeitimams.

Ateitininkų federacija (toliau – AF) yra labai suinteresuota dėl Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo pataisų (toliau – Įstatymas), kuriomis įvedamos Teisėto darbo su vaikais pažymos visiems su nepilnamečiais dirbantiems asmenims, o ypač šio įstatymo interpretacijų ir besiformuojančios praktikos.

Interpretacija, kuri pateikiama (žr. LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos raštą SD-1146 (16.1 E-34), toliau – Raštas) dabar ir kuria jau pradėjo vadovautis kai kurios organizacijos savo veikloje, yra tokia, kad visi, vykdydami bet kokią veiklą (Raštas, pusl. 1) arba planuojantys atlikti bet kokią veiklą socialinėse, kultūros, švietimo, sporto ir sveikatos priežiūros įstaigose, teikiančiose paslaugas vaikams, o kitose įstaigose, institucijose ir organizacijose – jei asmens darbas ar bet kokia kita veikla yra susijusi su tiesioginiais ir reguliariais kontaktais su vaikais, privalo turėti Teisėto darbo su vaikais pažymą. Pažymų reikia tiek dirbantiems pagal darbo sutartis, tiek pagal paslaugų sutartis, tiek savanoriams, tiek į renginį atvykstantiems paskaitininkams (Raštas, 3 pusl.), tiek atskirame renginyje bet kokią veiklą vykdančiam asmeniui (Raštas, 4 pusl.) ar bet koku kitu santykiu su įstaiga susijusiems asmenims (Raštas, 3 pusl.). Taip pat, aiškinama, jog tiesioginiu ir reguliariu kontaktu su vaikais laikoma bet kokios trukmės veikla („net jei tai yra 1 dienos trukmės ar kelių valandų trukmės veikla“; Raštas, 5 pusl.), nedarant skirtumo tarp to ar kontaktas tiesioginis, ar nuotolinis (Raštas, 5 pusl.), reguliariu kontaktu laikant dažnesnį nei 1 karto kontaktą (Raštas, 2 pusl.).

Iš to susidaro įspūdis, jog visi bet kokia veikla jaunimo organizacijose (toliau – JO) užsiimantys pilnamečiai ir nepilnamečiai, kur veiklą organizavimo bei dalyvavimo juose ribos ugdymo tikslais sąmoningai labai siauros, turi turėti Teisėto darbo su vaikais pažymą, o taip pat juos reikės kasmet tikrinti, nes daugelio JO veiklą yra susijusios su nepilnamečiais.

Ateitininkų federacija yra JO, asociacija, kuri būtent ir skatina kartų ryšį, o jaunimas Lietuvoje apibrėžiamas kaip 14-29 m. asmenys. Toje pačioje organizacijoje gausiai dalyvauja ir pilnamečiai, ir nepilnamečiai. Ypač daug narių turime 15-24 amžiaus ribose, nes tai yra aktyviausias jaunimas. Į savo renginius kasmet pritraukiame daugiau nei 1500 dalyvių, kurių dauguma jauni žmonės. Taip pat, kasmet turime iki 50 ilgalaikių ir virš 150 trumpalaikių savanorių, į savo renginius gausiai kviečiamės netradicinius išorės lektorius, suteikdami jaunimui unikalias galimybes susipažinti su įvairiais žmonėmis. Taip pat, savo veiklomis stengiamės auginti jaunimą, žingsnis po žingsnio perduodami jiems organizacines pareigas, atsakomybes, todėl riba tarp savanorio ir dalyvio mūsų organizacijoje yra neatsitiktinai neryški.

Tad manome, jog tokia praktika ženkliai pakenktų mūsų ir visų JO veiklai:

1. Sumažėtų JO renginių dalyvių, nes dalis tikrai nenorės pateikti dokumentus;
2. Sumažėtų JO savanorių, ypač vadovaujančiose pareigose, nes turėtų nešti atsakomybę už pažymų sutikrinimą kad ir kaip neįmanoma būtų juos surinkti (žmonių principai, veikimo platumas ir neformalumas, trumpalaikis veikimas ir kt.);
3. Sumažėtų gyvų veiklų arba jos taptų neformalios, persikeltų į virtualią erdvę;
4. Padidėtų Ateitininkų federacijos ir visų JO biurų administracinė našta – reikėtų samdyti naujus darbuotojus ar persikirstyti darbus, kad tai būtų įvykdyta, ypač asociacijose, kur a) narių daug, b) renginių daug ir juose dalyvauja visi kas nori, c) veikia visoje Lietuvoje, o ne vienoje vietoje. Finansavimo tam neskirta, tai viskas guls ant pačių JO, nukreipiant jos nuo aktualesnių problemų.

Pritraukti ir aktyviai įtraukti jaunimą į organizuotą veiklą JO yra nemenkas iššūkis, o toks plačiai taikomas reguliavimas dar sumažintų vyresnio nei 18 m. jaunimo įsitraukimą į JO veiklą, tiek dalyvaujant, tiek savanoriaujant, o ypač užimant atsakingas pareigas. Būdami jaunimo ugdymo organizacija suprantame rūpestį ir tikslą, kuriuo vadovaujantis buvo priimtas Įstatymas, bet manome, kad jame užsibrėžtam tikslui – vaikų apsaugai – pasiekti reikalingi tvaresni sprendimai bei priemonės.

Dėl šių išvardintų priežasčių manome, kad Įstatymas turėtų būti keičiamas ir remiame Seimo narių grupės pateiktą įstatymo projektą Nr. XVP-147, 2025-02-19 „Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 straipsnio pakeitimo įstatymas“ ir konkrečiai pasiūlymą išbraukti pareigą turėti Teisėto darbo su vaikais pažymą (vad. „QR kodą“) bei raginame Seimo narius pritarti siūlomiems pakeitimams.

Pirmininkas

Gediminas Plečkaitis